

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra Humanitních věd

Bakalářská práce

Analýza lokálního stranického systému v obci Kunžak

Martin Sviták

© 2009/2010 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Analýza lokálního stranického systému v obci Kunžak" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 23.3.2010

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu Ing. Bubeníčkoví, za jeho pomoc při tvorbě této práce. Dále chci poděkovat místostarostovi obce Kunžak, panu Ing. Šamalovi, za jeho ochotnou spolupráci

Analyza lokálního stranického systému v obci Kunžak

The Analysis of Local Party System in the Municipality of Kunžak

Souhrn

Práce pojednává o obcích a jejich stranických systémech a snaží se tuto problematiku charakterizovat a vysvětlit. Obsáhlá rešerše obsahuje všechny základní a podstatné vlastnosti samosprávních celků a jejich orgánů. Dále se práce zaměřuje na obec Kunžak, která je zde podrobně analyzována jak z demografických a socioekonomických hledisek, tak z hledisek rozložení politických sil v letech 1994 až 2002 a zároveň analyzuje principy fungování místního stranického systému. Je zde souhrn všech volebních výsledků a složení zastupitelstev a detailně rozebrán jejich vývoj po celé sledované období. Stranický systém zkoumané obce je přirovnáván k modelům stranických systémů v obcích podle Petra Jüptnera. Celá práce vychází z informací získaných z literatury od různých autorů, Českého statistického úřadu a dalších zdrojů.

Summary

This literary work is about municipalities and its local party systems. The main goal of this work is to describe and explain these problems. The extensive literature search contains all basic and substantial information about properties of municipalities and its organs. In addition, the work is focused on the municipality of Kunžak, what is closely described, including of resolution of political forces since 1994 to 2002 and analyze the principles of operating local party system. There is a summary and progression of all elections and its results and all various compositions of municipal councils. The local party system is compared with Petr Jüptners models. The whole work is based on information gained from literature of various authors, czech centre of statistics and additional sources.

Klíčová slova: Obec

Politické strany

Místní stranický systém

Modely stranických systémů

Volby

Participace

Zastupitelstva

Keywords: Municipality

Political parties

Local party system

Models of local party systems

Elections

Participation

Municipals councils

Obsah

Úvod.....	9
Cíl práce.....	10
Metodika.....	10
Literární rešerše.....	11
Politika.....	11
Stát.....	11
Politické strany.....	12
Politické strany v obcích a regionech.....	13
Typologie politických stran.....	14
Orgány územní samosprávy v ČR.....	15
Kraj.....	15
<i>Orgány kraje.....</i>	<i>15</i>
<i>Volby do zastupitelstev kraje.....</i>	<i>15</i>
Obec.....	16
<i>Zastupitelstvo.....</i>	<i>17</i>
<i>Rada obce.....</i>	<i>18</i>
<i>Starosta.....</i>	<i>18</i>
<i>Obecní úřad.....</i>	<i>19</i>
<i>Občané obce.....</i>	<i>19</i>
<i>Samostatná působnost obce.....</i>	<i>19</i>
Volební proces v obcích a regionech.....	20
<i>Volby do zastupitelstev obcí.....</i>	<i>21</i>
<i>Politická participace občanů.....</i>	<i>22</i>
<i>Účast ve volbách.....</i>	<i>22</i>
Komunální koalice a politické modely podle Petra Jüptnera.....	23
Nejmenší obce.....	24
Obce menší střední velikosti.....	24
Obce větší střední velikosti.....	25
Největší obce.....	25
Demografická a socioekonomická charakteristika obce Kunžak.....	26
Územní údaje.....	26
Hospodářská činnost.....	26
Obyvatelstvo.....	27
Míra nezaměstnanosti.....	29
Doprava.....	30
Školství.....	30
Zdravotnictví.....	30
Rekreace.....	30

Analýza místního stranického systému	31
Komunální volby v roce 1994	31
Stavba zastupitelstva v roce 1994.....	32
Komunální volby v roce 1998	33
Stavba zastupitelstva v roce 1998.....	34
Komunální volby v roce 2002	35
Stavba zastupitelstva v roce 2002.....	35
Komunální volby v roce 2006	37
Stavba zastupitelstva v roce 2006.....	37
Působení stran v letech 1994 – 2006	38
Vývoj stran v průběhu let 1994 – 2006	39
Úspěšnost kandidátů v letech 1994 – 2006	40
Vývoj oblíbenosti nejdéle působících zastupitelů v letech 1994 – 2006	41
Závěr	43
Seznam literatury	44

Úvod

Práce se zabývá problematikou a fungováním obcí a jejich stranických systémů. Je zřejmé, že jednotlivé obce i jejich stranické systémy se velmi liší, v závislosti na mnoha faktorech, jako je třeba velikost obce, umístění obce, míra nezaměstnanosti a podobně. Pro správné pochopení fungování obce a stranických systémů je nejdříve třeba znát základní vlastnosti obcí a stranických systémů na obecné úrovni. Proto se tato práce v první kapitole zaměřuje na literární rešerši o politice, obcích, politických stranách a stranických systémech, která by měla poskytnout dostatečné množství důležitých informací. Tato rešerše se skládá z informací získaných z nejrůznější literatury zabývající se danou problematikou. Další částí práce je demografická a socioekonomická charakteristika zkoumané obce Kunžak, která má za úkol přiblížit podobu této obce. Třetí částí se zabývá analýzou místního stranického systému, který je následně přirovnáván k modelům stranických systémů dle Petra Jüptnera. Samotná analýza zahrnuje chování a vývoj místního systému, přičemž je vypracována na základě volebních výsledků a složení zastupitelstva v letech 1994 až 2002.

Cíl práce

Práce přibližuje problematiku stranických systémů a jejich podob v malých obcích a vysvětluje princip fungování a řízení těchto samosprávních útvarů na příkladě vybrané obce. Zaměřuje se a detailně analyzuje stranický systém v obci Kunžak. Cílem této analýzy je komparace tohoto místního stranického systému s teoretickými modely vycházejícími především z práce Petra Jüptnera (2004), zjištění vývoje rozložení politických sil a složení zastupitelstva od roku 1994 do roku 2006.

Metodika

Při tvorbě literární rešerše jsem pracoval s nejrůznější literaturou, zabývající se politickými stranami, obcemi a stranickými systémy. Při studování této literatury jsem vypisoval podstatné informace, které jsem rozdělil do jednotlivých kapitol a podkapitol. Druhá část práce, nesoucí název „Demografická a socioekonomická charakteristika obce Kunžak“, byla vypracována především základě informací, získaných na stránkách Českého statistického úřadu. Na poslední část práce, která analyzuje stranický systém v obci Kunžak, bylo zapotřebí nejdříve získat a shrnout informace o volebních výsledcích a složení zastupitelstev v období od roku 1994 do 2006. Z těchto a dalších informací jsem vytvořil komparaci úspěšnosti jednotlivých kandidátů a stran ve všech volebních obdobích. Další krok spočíval v přirovnání celého místního stranického systému k modelům podle Petra Jüptnera.

Literární rešerše

Politika

Politika je velmi starý fenomén, existuje stejně dlouho, jako lidská společnost. Slovo *politika* pochází z řečtiny a dnes je používáno v mnoha významech. Základní význam souvisí s organizací a řízením lidské komunity, tedy státu a vztahů mezi státy. Politika je určitý proces či mechanismus, nástroj k určování pravidel soužití. Politika umožňuje lidem dospět k rozhodnutí, které je respektováno. Politika je založena na veřejné činnosti jednotlivců, skupin lidí, politických stran a dalších subjektů, které se podílejí na státních záležitostech a soupeří o politickou moc.¹

„Politiku lze stručně definovat jako proces, v němž skupina lidí, jejichž názory a zájmy jsou zpočátku odlišné, dosahuje kolektivních rozhodnutí, jež jsou všeobecně považována pro skupinu za závazná a jsou prosazována jako společný způsob jednání.“²

Stát

Dříve se v primitivních společnostech vztahy mezi příslušníky řídily morálkou a zvyklostmi. Jejich dodržování bylo samozřejmé. Jakmile se ale společnost početně rozrostla a došlo k určitému sociálnímu rozvrstvení, vznikla potřeba nového uspořádání, které by zajistilo řád jak uvnitř společnosti, tak řád upravující vztahy mezi společnostmi. Pro toto nové uspořádání se od dob renesance používá označení stát.³

„Stát je politická forma organizace společnosti. Specifické znaky, kterými se stát liší od ostatních, nestátních politických organizací jsou: organizace podle území; státní moc, tj. zvláštní veřejná moc spočívající ve státním aparátu disponujícím možnostmi donucení; suverenita, tj. neomezená moc nad subjekty působícími v jeho hranicích, které jsou povinny respektovat i jiné státy. Činnost státních orgánů se odvolává na konkrétní legitimizaci. Právo je technikoučinnosti státu a současně státem stanoveným regulátorem společenských vztahů.“⁴

---

¹ KUBÁLEK, Michal ; ČMEJREK, Jaroslav; PÁTEK, Zdeněk. *Politologie : učební texty*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 1996. 361 s. str. 7-8

² tamtéž, str. 7

³ tamtéž, str. 55-56

⁴ tamtéž, str. 56

Stát měl v nejrůznější podoby, v závislosti na epoše, ve které existoval. Můžeme rozlišovat stát typu výchovně despotického, antického, středověkého a moderního. Přes různé odlišnosti jednotlivých druhů zůstávají zachovány určité znaky. Každý stát má své vlastní ohraničené území, své obyvatelstvo, žijící a vykonávající práci na tomto území a organizaci moci. Vztahy mezi vrstvami obyvatel jsou regulovány právními normami. Jejich dodržování je vynutitelné státní mocí. Aby stát mohl uhradit náklady mocenských orgánů, je třeba vybírat daně od občanů.⁵

Dnešní úkoly státu jsou především zajistit bezpečnost občanů a právní pořádek uvnitř státního území, dále zajistit podmínky pro fungování hospodářského života, pečovat o kulturní rozvoj a zajistit vnější bezpečnost státu. Moderní stát můžeme podle způsobu zaměření rozvoje či fungování rozdělit například na ústavní stát, právní stát, demokratický stát či sociální stát.⁶

Politické strany

„Strana je organizace lidí se stejnými politickými názory a cíli, snažící se získat politickou moc, která by jí umožnila uskutečnit její záměry.“⁷

Politické strany jsou zprostředkující články mezi státem a občany. Jejich hlavním cílem je získání a udržení politické moci. Jednotlivé strany mají různé cíle a různé způsoby jejich dosažení. Strany mají odrážet politickou vůli lidu. Strany nabývají moci zvolením ze strany občanů. Politické stranictví má za sebou dlouholetý historický vývoj. Kořeny seskupování lidí s podobnými názory sahají až do starověkého Řecka, další formy politického stranictví existovali i ve středověku. Důležitou událostí v oblasti vývoje politického stranictví byla anglická a francouzská revoluce a na americkém kontinentě vznik USA. Začali vznikat systémy dvou stran. V Anglii to byli whigové a toryové, na které v 19. století navázali liberálové a konzervativci. V USA proti sobě bojovali republikáni a federalisté. V 19. století se politické stranictví dále rozšiřovalo. Díky rozmachu kapitalistického podnikání a převratným hospodářským procesům začalo vznikat velké množství politických stran, ačkoliv se stále velmi lišily od stran 20. století. Moderní masové strany se začaly v Evropě formovat až koncem 19. a počátkem 20. století. Významným krokem byl vstup dělnictva na politickou scénu. V tehdejší době mělo dělnictvo minimální možnost prosazovat

---

⁵ KUBÁLEK, Michal ; ČMEJREK, Jaroslav; PÁTEK, Zdeněk. *Politologie : učební texty*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 1996. 361 s. str. 56-57

⁶ tamtéž, str. 66-67

⁷ tamtéž, str.155

své zájmy v parlamentu, vše se ovšem změnilo, jakmile si dělnictvo a široké lidové vrstvy vynutily zavedení všeobecného volebního práva.⁸

Zavedení všeobecného volebního práva mělo obrovský vliv na další vývoj politiky ve státech. Sociální demokraté se v nových podmínkách volebního boje začali snadno prosazovat, zatímco strany, které si dříve drželi moc na základě nerovného volebního práva, rychle ztrácely vliv.

Moderní evropské politické strany mají řadu charakteristických znaků, například každá strana má svůj vlastní politický program, který sděluje občanům základní myšlenky, cíle, zájmy a hodnoty strany. K prioritám stran patří působení na veřejnost a získávání členů a voličů. Evropské politické strany disponují stálou, demokraticky volenou organizační strukturou. Jednotlivé strany jsou rovnoprávné a nezávislé na státu. Stranické náklady jsou financovány z členských příspěvků, příjmů z vlastní hospodářské činnosti, darů a státních dotací.⁹

Politické strany v obcích a regionech

Úloha politických stran v zastupitelské demokracii spočívá ve zprostředkování mezi občany a politickou mocí. V jednotlivých stranách se sdružují politicky aktivní občané na základě společných zájmů, cílů a názorů. Strany tedy odrážejí politickou vůli lidu. Strany se snaží prostřednictvím voleb získat co největší počet hlasů a následnou politickou moc, díky které mohou uskutečňovat cíle svých stoupenců.¹⁰

Rozkvět politické stranicí nastal koncem 19. a počátkem 20. století, kdy do politiky vstoupily široké vrstvy společnosti. Po vynucení všeobecného volebního práva a dalších demokratických reforem se zásadně změnili podmínky politického zápasu. Většina stran, které dříve ovládaly parlament na základě nerovného volebního práva, rychle ztrácely vliv. Naopak mnohem snadněji se prosazovaly strany s rozvětvenou organizační strukturou a masovou členskou základnou. V druhé polovině 20. století se začal projevovat posun od stran masových ke stranám elitním (voličským) a všelidovým. Mezi velké problémy soudobého politické stranicí patří tendence ke kartelizaci stranických systémů, jež vyvolává nebezpečí, že si politické strany podřídí stát, který pak už nebude sloužit občanům, ale právě politickým stranám.¹¹

---

⁸ KUBÁLEK, Michal ; ČMEJREK, Jaroslav; PÁTEK, Zdeněk. *Politologie : učební texty*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 1996. 361 s. str. 156-157

⁹ tamtéž, str. 159-160

¹⁰ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s. str. 57

¹¹ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s. str. 58

Typologie politických stran

F. Rohmer, žijící v 19. století, rozlišoval čtyři typy politických stran: radikální strany, liberální strany, strany konzervativní a strany absolutistické. Za politicky vyspělé strany považoval pouze strany liberální a konzervativní. Jejich rozlišení je založeno na rozdílných znacích. Zatímco liberální strany prosazují pokrokovost, rovnostářství, kritické hodnocení minulosti a přítomnosti a snaží se omezovat zásahy státu do práv a svobod jednotlivců, strany konzervativní podporují tradicionalismus, stavovské výhody, ideální společenské poměry spatřují v minulosti a zaujímají apologetický postoj ke státu a k tradičním institucím. Ve 20. století však toto dělení již nejde zcela použít a liberalismus jako vyhraněný politický směr ztrácel vliv a byl ze své pozice vytlačován dělnickými stranami.¹²

V 19. století bylo nejrozšířenější dělení politických stran na levici a pravici, které se dříve shodovalo s rozlišením liberalismu a konzervatismu. Při rozlišování na levici a pravici byli uváděny tyto znaky: levice vystupuje s programem, v němž požaduje větší sociální spravedlnost, chce uskutečnit zásadu rovnostářství a požaduje světský stát a laickou školní výchovu. Pravice naopak bojuje proti programu levice, snaží se bránit tradiční hodnoty a společenský řád a požaduje zachování úlohy církve ve státě i ve školství. V druhé polovině 19. století se začalo politické spektrum pomalu měnit a rozdělení stran na levicové a pravicové se přestalo shodovat s rozdělením liberálů a konzervativců. Na přelomu 19. a 20. století jsou dominující silou levice dělnické strany, liberalismus se přesunul z levice do politického středu. Kvůli stále narůstajícímu množství politických stran a jejich nejrůznějších lišících se znaků bylo potřeba klasifikaci stran obohatit o gradační stupnici. Tato stupnice umožnila přesnější rozdělení politických stran od krajní levice přes levici umírněnou a levý střed, dále pravý střed a umírněnou pravici až k pravici extrémní.¹³

---

¹² KUBÁLEK, Michal ; ČMEJREK, Jaroslav; PÁTEK, Zdeněk. *Politologie : učební texty*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 1996. 361 s. str. 161-162

¹³ KUBÁLEK, Michal ; ČMEJREK, Jaroslav; PÁTEK, Zdeněk. *Politologie : učební texty*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 1996. 361 s. str. 163

Orgány územní samosprávy v ČR

Kraj

Kraj je vyšším územním samosprávním celkem, ačkoliv je svojí koncepcí velmi podobný obcím. Vystupuje pod svým jménem a nese za sebe odpovědnost v právních vztazích. Má vlastní majetek a hospodaří s ním za podmínek stanovených zákonem.¹⁴

Orgány kraje

Počet členů zastupitelstva je u krajů závislé na počtu obyvatel, v kraji, který má do 600000 občanů je voleno 45 členů, v krajích, jejichž počet obyvatel se pohybuje mezi 600000 a 900000 je voleno 55 členů a v krajích s obyvatelstvem nad 900000 občanů je voleno 65 členů zastupitelstva.

Funkce člena zastupitelstva se považuje za výkon veřejné funkce. Mandát vzniká zvolením a člen není vázán žádnými příkazy. Podmínky zániku mandátu jsou upraveny zvláštním zákonem.

Zastupitelstvo schvaluje rozpočet kraje a závěrečný účet. Zřizuje a ruší příspěvkové organizace. Může rozhodovat o účasti v obchodních společnostech a v obecně prospěšných společnostech. Zastupitelstvo volí a odvolává hejtmana, jeho zástupce a další členy rady. Dále zřizuje a ruší výbory a s tím souvisí i volba a odvolání jejich členů.¹⁵

Schůze zastupitelstva se konají dle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce. Schůze je většinou svolávána a řízena hejtmanem. Zasedání je veřejné a krajský úřad má povinnost o nich včas informovat veřejnost. Průběh zasedání je zaznamenán v zápise o schůzi, který musí být pořízen do 7 dní po ukončení schůze.¹⁶

Volby do zastupitelstev krajů

Volby do zastupitelstev krajů upravuje zákon č. 130/2000 Sb. o volbách do zastupitelstev krajů. Zastupitelstva krajů jsou volené na čtyřleté funkční období.

---

¹⁴ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s. str. 28

¹⁵ tamtéž, str. 42

¹⁶ tamtéž, str. 43

Volby se, stejně jako je tomu u voleb do zastupitelstev obcí, konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, dle zásad poměrného zastoupení. Právo volit má každý občan ČR, který dosáhl minimálně věku 18 let a je přihlášen k trvalému pobytu v obci, která náleží danému kraji.¹⁷

Průběh i způsob voleb je v podstatě stejný, jako je tomu u voleb do zastupitelstev obcí. Údaje kandidátní listiny jsou dány zákonem, obsahují název kraje a politické strany, jména a příjmení kandidátů, jejich věk a povolání, obec atd. Každý volič hlasuje osobně, zastoupení není možné. Volič upraví hlasovací lístek a ten pak vloží do úřední obálky. Okrsková komise hlasy sečte a rozdělí podle příslušných stran a kandidátů. Na základě těchto výsledků přiřadí mandáty zvoleným kandidátům.¹⁸

Mandát člena zastupitelstva kraje vzniká zvolením, tedy ukončením hlasování. Pokud se mandát uprázdňuje, nastupuje náhradník ze stejné strany. Pokud náhradník není, mandát zůstává uprázdněn až do konce funkčního období zastupitelstva kraje.¹⁹

Obec

Obec je základní územní samosprávné společenství občanů. Má vlastní majetek, v právních vztazích vystupuje svým jménem a má za sebe odpovědnost. Hlavním cílem obce je pečovat o všestranný rozvoj svého území a starat se o potřeby občanů. Obec je tvořena územním celkem, který je jasně vymezen hranicemi. Vystupuje pod svým jménem a nese vlastní odpovědnost. Cílem obce je všestranný rozvoj svého území a uspokojování potřeb svých občanů.²⁰

Městem je ta obec, která má alespoň 3 000 obyvatel. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a další zvláštní orgány obce. U měst je to stejné, město je spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města. Obec spravuje své záležitosti a jedná samostatně, ačkoliv stát může do určité míry do samostatné působnosti obce zasahovat. K zabezpečení místních záležitostí může obec ukládat obecně závazné vyhlášky. Obec stanovuje, které činnosti mohou narušit veřejný pořádek nebo jsou v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku.²¹

Platnost vyhlášky se zajišťuje jejím vyhlášením. Vyhlášení se provádí tak, že se právní předpis obce vyvěsí na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů.

---

¹⁷ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s. str. 55

¹⁸ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s. str. 56

¹⁹ tamtéž, str. 57

²⁰ tamtéž, str. 28

²¹ ČMEJREK, Jaroslav; KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2007. 126 s. str 26-27

Dnem vyhlášením je první den, kdy je předpis vyvěšen na úřední desce. Všechny právní předpisy obce a jejich evidence musí být každému přístupné u obecního úřadu v obci, která je vydala.²²

Orgány obce

Zastupitelstvo

Základním orgánem obcí je zastupitelstvo obce. Počet členů zastupitelstva se vypočítává na základě počtu obyvatel.

Interval počtu obyvatel	Interval počtu členů zast.
Do 500	5 - 15
500 - 3000	7 - 15
3000 - 10000	11 - 25
10000 - 50000	15 - 35
50000 - 150000	25 - 45
Nad 150000	35 - 55

Člen zastupitelstva může získat mandát zvolením. Svůj mandát vykonává osobně a není vázán žádnými příkazy. Funkce člena zastupitelstva je veřejná funkce. Člen má právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání, vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce, předsedy výborů a statutární orgány právnických osob jejichž zakladatelem je právě obec.²³

Zastupitelstvo obce schvaluje program rozvoje obce, územní plán, rozpočet a závěrečný účet obce. Dále zřizuje trvalé i dočasné peněžní fondy, zřizuje a ruší příspěvkové organizace a právnické osoby. Zastupitelstvo vydává obecně závazné obecní vyhlášky, rozhoduje o vyhlášení místního referenda, navrhuje změny katastrálních území uvnitř obce a schvaluje dohody o změně hranic obce a o slučování obcí. Také volí starostu a místostarostu, určuje funkce, do nichž dosazuje lidi, stejně tak je může i odvolat.²⁴

K platnému usnesení, rozhodnutí či volbě zastupitelstva obce je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů. Pokud se zastupitelstvo nesejde po dobu delší než 6 měsíců tak, aby mohlo usnášet, bude rozpuštěno Ministerstvem vnitra.

²² ČMEJREK, Jaroslav; KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2007. 126 s. str. 27-28

²³ tamtéž, str. 36

²⁴ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s. str. 37

Počet členů zastupitelstva nesmí klesnout pod 5 či více než o polovinu, pokud se tak stane, zastupitelstvo už nemůže rozhodovat o záležitostech obce a majetkoprávních úkonech.²⁵

Rada obce

Rada obce je výkonný orgán v oblasti samostatné působnosti a odpovídá se zastupitelstvu obce. Pokud se v obci rada nevolí, její pravomoc vykonává starosta. Rada je tvořena starostou a místostarostou (může jich být více) a dalšími členy rady zvolenými z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů rady je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů. Rada se nvolí právě v obcích, kde má zastupitelstvo obce méně jak 15 členů. Pokud počet členů rady během funkčního období klesne pod 5 a na nejbližším zasedání zastupitelstva obce nebude doplněn, začne vykonávat její pravomoc zastupitelstvo obce.²⁶

Rada obce se schází podle potřeby, schůze jsou neveřejné. Rada může usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. K platnému usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů. Rada obce zaznamenává ze schůzí zápisy, které jsou podepisovány starostou spolu s místostarostou nebo jiným radním. Zápis musí být k dispozici nejdéle 7 dní od konání schůze. Rada obce zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, rozhoduje o zřizování společností, ukládá povinnosti a vytváří funkce. Je-li rada odvolána a není zvolena rada nová, vykonává dosavadní rada obce svou pravomoc až do zvolení rady nové.²⁷

Starosta

Starosta zastupuje obec navenek. Je volen zastupitelstvem obce z řad svých členů. Starosta jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu. Starosta odpovídá za objednání přezkoumání hospodaření za uplynulý rok, uzavírá a ukončuje pracovní poměry se zaměstnanci obce a stanovuje jejich platy dle předpisů. Dále odpovídá za informování veřejnosti o činnostech a hospodaření obce. Dále svolává a většinou i řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce. Starosta spolu s místostarostou podepisuje právní předpisy obce. Pokud se starosta vzdá svého místa, jeho pravomoc vykonává až do zvolení nového starosty místostarosta.²⁸

---

²⁵ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s. str. 37

²⁶ ČMEJREK, Jaroslav; KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 2007. 126 s. str. 44

²⁷ tamtéž, str. 45-46

²⁸ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; LUHANOVÁ, M. *Politika v regionálním rozvoji*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2004, ISBN: 80-213-1157-6

Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem a zaměstnanci obce. Rada obce může pro jednotlivé části činnosti zřídit odbory a oddělení, v nichž jsou začleneni zaměstnanci obce. Obecní úřad plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti.²⁹

Výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti je rada obce, která se skládá ze starosty, místostarostů a dalších zvolených členů. Počet členů rady je 5 až 11, vždy musí být dodržen lichý počet. Rada obce se schází dle potřeby, její schůze jsou neveřejné. K platnému usnesení je třeba nadpoloviční většiny. Ze schůze se pořizuje zápis, který je podepsán starostou nebo jiným radním.³⁰

Občané obce

Občanem obce je každá fyzická osoba, která je občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu. Po dosažení 18 let věku je každý občan oprávněn k volbě do zastupitelstva a být zvolen do zastupitelstva. Dále může hlasovat v místních referendech. Každý občan má také právo nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce.³¹

Samostatná působnost obce

Samostatná působnost obce zahrnuje záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů a záležitosti, které jsou do samostatné působnosti svěřené zákonem. Jedná se o schvalování programu rozvoje obce, územního plánu a regulačního plánu, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce, zřizování peněžních fondů, zřizování a rušení příspěvkových organizací a právnických osob, dále navrhování zástupců obce do orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, vydávání obecně závazných vyhlášek, rozhodování o vyhlášení místního

---

²⁹ ČMEJREK, Jaroslav; KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 2007. 126 s. str. 47

³⁰ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s. str. 38

³¹ ČMEJREK, Jaroslav; KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2007. 126 s. str. 28

referenda, navrhování změn katastrálních území, schvalování dohod o změně hranic obce a o slučování obcí.³²

Do samostatné působnosti obce patří rovněž stanovení počtu členů rady obce, volba starosty, místostarostů a dalších členů rady. Dále tam patří určování funkcí a ukládání povinností k jednotlivým funkcím. Obec může také zřizovat či rušit obecní policii, rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, ulic a dalších veřejných prostranství. Pokud není zřízena rada obce, nařízení vydává zastupitelstvo obce.³³

Volební proces v obcích a regionech

Výsledky voleb představují postoje a preference občanů, proto jsou volby nejdůležitější formou politické participace občanů. Cílem voleb je odhalit aktuální rozložení politických sil v daném politickém celku a rozdělit mezi ně mandáty. Volby umožňují zjistit aktuální požadavky a priority společnosti.³⁴

Aby volby splnili správně všechny své funkce, je třeba zajistit základní principy rovného a přímého volebního práva. Pasivní i aktivní právo mají všichni občané, kteří dosáhli určitého věku. Další důležitou podmínkou funkčnosti voleb je politická pluralita a svoboda volby. Volič musí mít možnost vybrat si z více stran a kandidátů. Volič nesmí být vystaven nátlaku a má mít možnost dohledat si informace jak o stranách, tak o kandidátech, aby si mohl vytvořit vlastní úsudek.³⁵

Volební výsledky jsou tedy závislé především na vůli občanů, ale také uzákoněný volební systém. Je možné použít jeden ze dvou základních volebních systémů, většinový či proporcionální. Většinový systém je založen na jednomandátových volebních obvodech, zatímco proporcionální používá obvody vícemandátové. Ve většinovém systému si voliči vybírají mezi jednotlivými kandidáty, kteří mohou po získání určitého počtu hlasů získat mandát. V proporcionálním si voliči vybírají mezi kandidátními listinami, což v praxi znamená výběr mezi politickými stranami.³⁶

---

³² ČMEJREK, Jaroslav; KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 2007. 126 s. str. 32

³³ tamtéž, str. 32

³⁴ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s. str. 48

³⁵ tamtéž, str. 48, srovnáno s: ČMEJREK, Jaroslav. *Lokální a regionální politické stranictví v ČR*. In: II. Kongres českých politologů. Praha, 5. – 6. září 2003. Eds.: Dvořáková, V.; Heroutová, A. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2003, ISBN 80-902176-3-X.

³⁶ tamtéž, str. 49

Největší výhodou většinového volebního systému je jeho jednoduchost, vysoká personalizace a úzké sepětí zvoleného zastupitele s volebním obvodem a jeho voliči. Nevýhodou je rozhodně poměrně značná disproporcionalita volebních výsledků, což vede ke zvýhodňování silnějších politických stran na úkor slabších. Většinový volební systém tedy nedostatečně odráží rozložení politických sil v daném celku.³⁷

Proporcionální systém je z hlediska proporcionality velmi spravedlivý. Velmi přesně odhaluje rozložení politických sil a následně jim přiděluje mandáty. Slabší stránkou tohoto systému je pak těžkopádnost a značná složitost a také větší závislost kandidátů na stranických strukturách než na voličích.³⁸

Volby do zastupitelstev obcí

Volby do zastupitelstev obcí v ČR upravuje zákon č. 491/2001 Sb. Konají se na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním dle zásad poměrného zastoupení. Každý občan obce, který dosáhl věku 18 let má své aktivní i pasivní volební právo. Aktivní právo znamená možnost dát hlas své straně (kandidátovi), zatímco pasivní volební právo znamená možnost být volen.³⁹

Každá volební strana může do jednoho zastupitelstva podat jednu kandidátní listinu. Volební stranou mohou být registrované politické strany a politická hnutí a jejich koalice, nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů. Každý kandidát může kandidovat pouze v jedné kandidátní listině. Volební strana může do kandidátní listiny uvést maximálně tolik kandidátů, kolik činí počet členů volených do příslušného zastupitelstva obce. Kandidátní listiny jsou otevřené. Volič může volit tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva má být zvoleno. Volič může volit přímo kandidáta nebo pouze stranu. Každý volič musí hlasovat osobně, zastoupení není možné. Po úpravě hlasovacího lístku jej volič vloží do úřední obálky. Okrsková volební komise poté sečte hlasy pro jednotlivé strany a kandidáty.⁴⁰

Mandát každého člena zastupitelstva vzniká zvolením, ke zvolení dojde ukončením hlasování. Pokud se mandát v zastupitelstvu obce uprázdní, nastupuje náhradník z kandidátní listiny téže volební strany. Pokud žádný náhradník není, mandát zůstane uprázdněn až do konce funkčního období zastupitelstva obce. V případě, že se počet členů zastupitelstva obce sníží o více než polovinu, je

---

³⁷ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s. str. 49

³⁸ tamtéž, str. 49

³⁹ tamtéž, str. 52

⁴⁰ tamtéž, str. 53

třeba provést volby nové. V posledních 6 měsících funkčního období zastupitelstev obcí se nové volby již nekonají.⁴¹

Politická participace občanů

V dnešní době je jedním z klíčových problémů zapojení občanů do politického procesu, tj. politická participace. Moderní systémy zastupitelské demokracie se potýkají s klesající volební účastí a malým zájmem občanů o převzetí odpovědnosti v rámci politického procesu.

Důvodů, proč by se občané měli participovat na politickém rozhodování je spousta. Politická participace občanů zajišťuje aktivní podporu občanů při dosahování cílů a také poskytuje veřejným úřadům potřebnou legitimitu a prostředky nutné k rozhodování. V dnešní době se zdůrazňuje, že politická participace občanů není hodnotou sama o sobě, ale vytváří strukturu, v níž si občané mohou vyměňovat názory.⁴²

Faktory, které se oslabují zájem občanů zúčastnit se voleb, jsou u postkomunistických zemích zcela pochopitelné. Jedná se o určitou setrvačnost chápání a jednání občanů na základě dříve získaných zkušeností, tedy s podřízeností místní správy ústřední státní moci. V 90. letech se v ČR sice rychle ujali obecní volby, ale místní samospráva zůstávala v zárodečné podobě a stále se projevovala jistá absence skutečného politického a ekonomického rozhodovacího mechanismu.⁴³

Účast ve volbách

Volební účast patří k důležitým charakteristikám politického prostoru. Volební účast se liší v závislosti na typu voleb, protože občané jim přiřkládají různou váhu. Je zřejmé, že nejmenší důležitost voliči v ČR zatím přisuzovali volbám do Evropské ho parlamentu v roce 2004. Průměrná volební účast v nich dosáhla 28,32 %. Dále byla velmi nízká účast zaznamenána ve volbách do Senátu. V prvních senátních volbách v roce 1996 byla volební účast v 1. kole 35,03 %, ve 2. kole 30,63 %. V roce 1998 volební účast v 1. kole vzrostla na 42,37 %, ale ve 2. kole klesla na pouhých 20,36 %. Od roku 2000 se volební účast v senátních volbách pohybovala mezi jednou pětinou a jednou třetinou. V roce 2006 v 1. kole dosáhla účast ve volbách na hodnotu 42,09 %, ale v 2. kole spadla na 20,73 %. Katastrofálně nízká volební účast bývá v doplňovacích volbách do Senátu PČR. V některých případech se pohybovala kolem 10 %. Volby do zastupitelstev krajů mají zhruba třetinovou účast.⁴⁴

---

⁴¹ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s. str. 54

⁴² tamtéž, str. 69

⁴³ tamtéž, str. 69-70

⁴⁴ tamtéž, str. 70

Je zřejmé, že občané těmto volbám nepřikládají příliš velkou důležitost. Mnohem větší důležitost přikládají volbám do poslanecké sněmovny a do značné míry i volbám obecním. Účast ve volbách do poslanecké sněmovny se pohybuje kolem 60 %. Je třeba si ale uvědomit, že v časovém období posledních dvaceti let má celková účast ve volbách klesající tendenci. Účast občanů ve volbách je ovlivněna mnoha faktory, mezi které patří například typ oblasti, kde občané žijí či jejich věk.⁴⁵

Komunální koalice a politické modely podle Petra Jüptnera

Teorie koalic popisuje zákonitosti vytváření vlád v parlamentních systémech. Za nejracionálnější koalici je považována tzv. minimální vítězná koalice, což je koalice s minimálním počtem členů. Další možností je tzv. velká koalice, kde je jeden či více nadbytečných členů. Poslední variantou je tzv. menšinová koalice, která má menšinové zastoupení v legislativě.⁴⁶

Teorie koalic se snaží dosáhnout dvou cílů; získání exekutivních postů (americká tradice teorie koalic) a prosazení politického programu (evropská tradice). Na komunální úrovni politiky hrají důležitou roli osobní vztahy, konkrétně názor na zručnosti, schopnosti a povahové předpoklady jednotlivých kandidátů na starostu.

Dalším problémem jsou ideové představy politických stran, které se mohou podstatně lišit, ačkoliv v komunální politice nemusí hrát až tak podstatnou roli, protože komunální politici často nedisponují žádnou ucelenou doktrínou či ideologií a politické vztahy se tak často zakládají na osobních vztazích a zájmech.⁴⁷

Typy jednotlivých systémů

Podle pana Jüptnera nelze politické systémy zkumat jako celek, protože nevykazuje jednotné rysy. Přesto tvrdí, že je možné nalézt shodné atributy jednotlivých systémů a rozdělit je do čtyř kvalitativně odlišných typů, které se od sebe liší zejména velikostí.⁴⁸

---

⁴⁵ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s. str. 71-72

⁴⁶ JÜPTNER, Petr. *Politologická revue 2*. Komunální koalice a politické systémy, 2004. str. 81

⁴⁷ tamtéž, str.81-82

⁴⁸ tamtéž, str. 82-83

Nejmenší obce

Za nejmenší obce jsou považovány obce, jejichž obyvatelstvo nepřesahuje 1700 občanů. Strany v těchto obcích mají většinou malý počet členů a nezdědka se formují až těsně před volbami. Tradiční politické strany na komunální úrovni jako je KDU-ČSL nebo KSČM fungují někdy jen na spolkové a nikoliv politické bázi. Politické strany jsou v malých obcích často chápány jako zdroj sporů a politikaření, zatímco nezávislé osobnosti představují „pracovitost“ a „schopnost spolupráce“. Mnozí starostové navíc odmítají logiku volebního systému, která rozděluje mandáty podle hlasů pro kandidátní listiny a vznikají tak názory, že by mandát měli obdržet kandidáti s největším počtem hlasů bez ohledu na příslušnost ke straně.⁴⁹

Právě v těchto nejmenších obcích se objevují zákonem znevýhodněné předvolební koalice, protože v těchto obcích zejména kandiduje opravdu velké množství lidí. V těchto systémech se v případě „politického vyjednávání“ termín „koalice“ v podstatě nevyužívá. Většina starostů těchto malých obcí nepřirovnává způsob fungování zastupitelstva k principu vlády a opozice, ale spíše mluví o „velké rodině“. Nesoutěživý charakter celého systému umocňuje fakt, že kandidátní listiny se často vzájemně podporují.⁵⁰

Obce menší střední velikosti

Týká se obcí s obyvatelstvem v intervalu 1701 až 9000 občanů. V těchto obcích se láme poměr sil mezi nezávislými kandidáty a politickými stranami, to znamená, že se vzrůstající velikostí obcí začínají kandidáti stran porážet své nezávislé kolegy. Ačkoliv strany jako takové nabývají na významu, stále ještě chybí některé klasické aspekty politických systémů; politické strany zpravidla nevyvíjejí přílišnou aktivitu, voliči tedy strany hodnotí zejména podle osobností na jejich kandidátních listinách.⁵¹

V těchto obcích se často uspořádávají uzavřené a neformální velké koalice, které mají zpravidla nepsané vymezení sfér vlivu, přičemž aktéři proti sobě zpravidla neútočí, aby se nevyřadili z této „velké rodiny“. I u obcí menší střední velikosti se zpravidla nedá mluvit o opozici, protože ta prakticky neexistuje. Příslušnost k politickým stranám jednotlivých členů není často podstatná, systém fungování místní politiky se utváří většinou na základě vnitřních osobních vztahů.⁵²

---

⁴⁹ JÜPTNER, Petr. *Politologická revue 2*. Komunální koalice a politické systémy, 2004. str. 84-85

⁵⁰ tamtéž, str. 86-87

⁵¹ tamtéž, str. 89-90

⁵² tamtéž, str. 91

Obce větší střední velikosti

Týká se obcí s obyvatelstvem v intervalu 9001 – 45000 občanů. V těchto obcích už se zpravidla nevyskytují žádná nezávislá sdružení. Nejčastějším modelem bývá „polosoutěživý systém“ a je pro něj charakteristické obsazování exekutivních postů. Ačkoliv je v mezivolebním období míra soutěživosti značně snižena, v některých případech již můžeme mluvit o principech vlády a opozice. Předvolební koalice v těchto obcích se vyskytují jen výjimečně, podstatné je tvorba exekutivních koalic po volbách, na jejichž základě je volen starosta a další členové městské rady.⁵³

Největší obce

Jsou to obce s množstvím občanů přesahující 45000. Politickým systémům v těchto obcích již jasně dominují politické strany, nezávislí kandidáti a jejich sdružení se zde nevyskytují. Počet kandidujících stran v těchto obcích se pohybuje mezi 6 a 13. Vládne zde jednoznačně princip vlády a opozice, nejúspěšnější komunální politici často vstupují do parlamentní politiky. Vzhledem k pětiprocentnímu kvóru zde vznikají i koalice předvolební, které mívají nejrůznější podoby, včetně velkých koalic.⁵⁴

---

⁵³ JÜPTNER, Petr. *Politologická revue* 2. Komunální koalice a politické systémy, 2004. str. 93-94

⁵⁴ tamtéž, str. 95-98

Demografická a socioekonomická charakteristika obce Kunžak

Účelem této kapitoly je seznámení s demografickými a socioekonomickými údaji obce Kunžak, které jsou podstatné pro pochopení místní politické a sociální mentality.

Územní údaje

Obec Kunžak se rozkládá v kraji Jindřichův Hradec, nedaleko od moravských hranic. Celková výměra pozemku obce je 4 954 ha. Zeměpisné souřadnice jsou: východní délka: 15°8' 30", severní šířka: 49° 12' 38", nadmořská výška: 614 m n.m. Obec se dělí na celkem 7 částí: Kunžak, Mosty, Kaproun, Suchdol, Terezín, Valtínov a Zvůle.

Rozdělení půdy v hektarech dle využití

Orná půda	699
Zahrady	50
Trvalé lesní porosty	1230
Zemědělská půda	1979
Lesní půda	2455
Vodní plochy	138

Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

Hospodářská činnost

Počet podnikatelských subjektů v obci kunžak je 323. Můžeme je rozdělit z hlediska převažující činnosti a právní formy.

Hospodářská činnost dle převažujících činností :

Zemědělství, lesnictví, rybolov	56
Průmysl	41
Stavebnictví	50
Doprava a spoje	6
Obchod, prodej a opravy motorových vozidel, spotřebního zboží a pohostinství	94

Ostatní obchodní služby	41
Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění	4
Školství a zdravotnictví	10
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	24

Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

Hospodářská činnost dle právní formy

Státní organizace	2
Obchodní společnosti	26
Družstevní organizace	1
Živnostníci	225
Samostatně hospodařící rolníci	12
Svobodná povolání	14
Zemědělští podnikatelé	12
Ostatní právní formy	31

Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

Obyvatelstvo

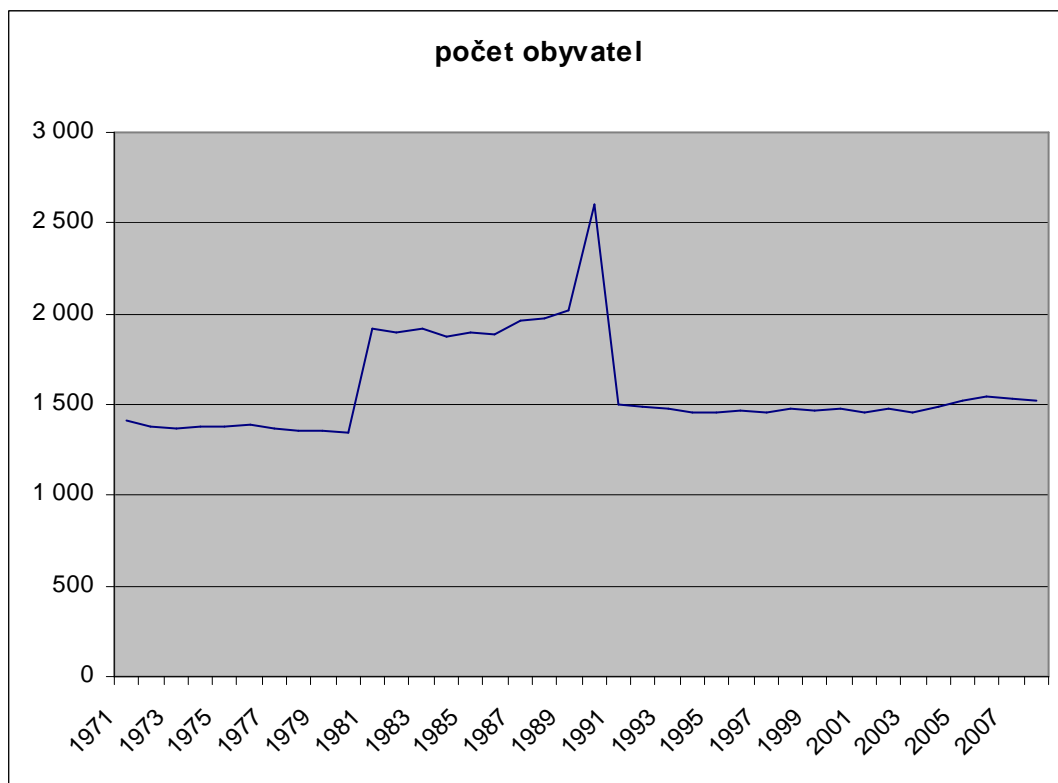
Počet bydlících obyvatel v obci Kunžak k roku 2008 je 1518. Následující tabulka znázorňuje věkovou strukturu.

Obyvatelé ve věku 0-14 let	242
muži	121
ženy	121
Obyvatelé ve věku 15-64 let	1039
muži	564
ženy	475
Obyvatelé ve věku 65 a více	238
muži	97
ženy	141

Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

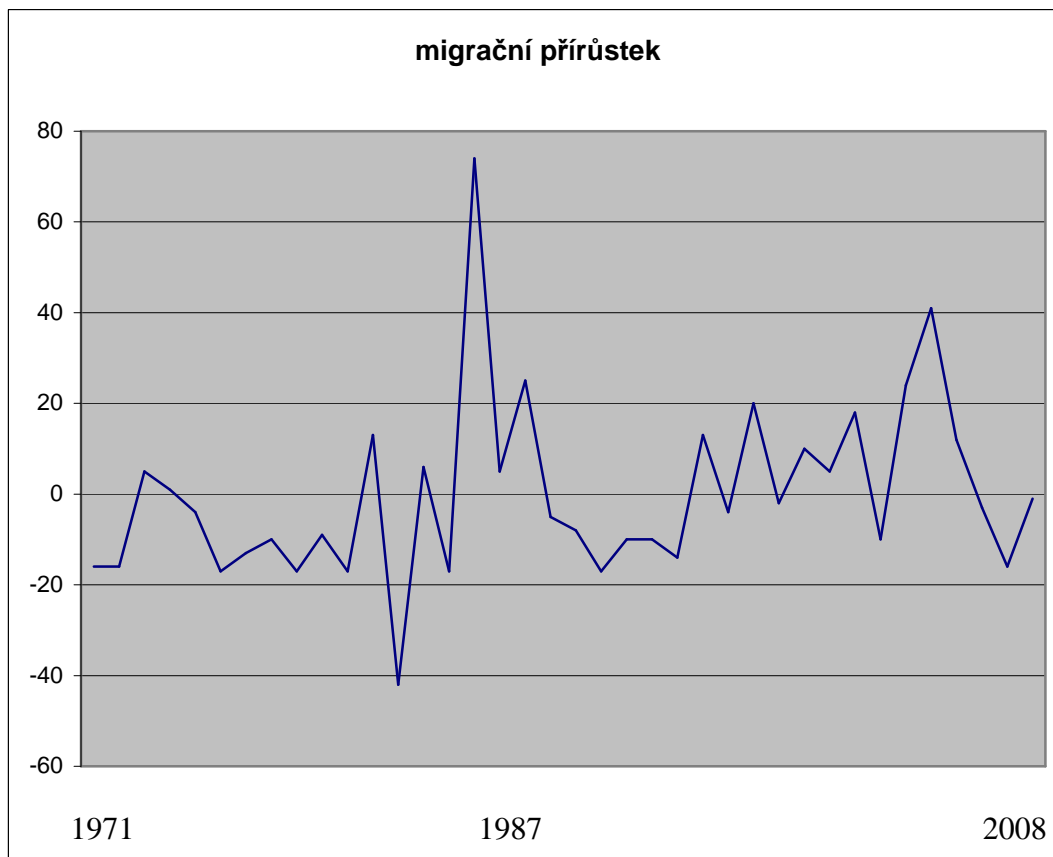
Počet obyvatel za posledních několik let lze označit jako stabilní. V 80. letech byl zaznamenán rychlý nárůst, který vyvrcholil v roce 1991, kdy bylo v obci více než 2500 lidí. Poté ovšem přišel rychlý pád až na hodnotu 1500. Od té doby se počet obyvatel příliš nemění, viz. graf č. 1.

Graf č. 1 - Změny v počtu obyvatel od roku 1971 do roku 2008.

Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

Graf č. 2 - Migrační přírůstek od roku 1997 do roku 2008.

Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

Míra nezaměstnanosti

Nezaměstnanost v obci Kunžak se za posledních několik let pohybuje kolem patnácti procent, je tedy větší, než je průměrná nezaměstnanost České republiky. Vysoká nezaměstnanost je dána jednak nedostatkem práce v obci, ale především neochota občanů přistoupit na poměrně nevýhodné finanční výplaty za práci.

Doprava

Doprava je celoročně zajišťována autobusovou dopravou a to jak v rámci obce, tak mezi kraji. V obci taktéž funguje historická úzkokolejná železnice. V létě je díky většímu přílivu turistů do rekreačních oblastí doprava rozšířena.

Školství

Možnosti vzdělávání jsou kvůli nízkému počtu obyvatel obce Kunžak velmi omezené. Jediný vzdělávací institut je ve městě Kunžak a to jen na základní úrovni. Nejbližší město, kde je možno dosáhnout středoškolského vzdělání, jsou Dačice a Jindřichův Hradec. O rozšíření školství v obci se neuvažuje.

Zdravotnictví

Zdravotnictví v obci Kunžak funguje pouze prostřednictvím několika praktických lékařů pro děti i dospělé ve městě Kunžak. Dále je tam jedna stomatologická a gynekologická ordinace. Nejbližší nemocnice je ve městě Jindřichův Hradec.

Rekreace

Nejnavštěvovanější částí obce Kunžak je Zvůle, jakožto rekreační oblast, kde je autocamp a rybník. Protože se celá tato oblast nachází na území nazvané Česká Kanada, je zde kromě přírodních krás k nalezení také větší počet hradů a historických staveb. Díky letnímu přívalu turistů se v obci pořádají každoročně nejrůznější kulturní akce. Na celém území obce jsou vyznačeny turistické trasy, cyklotrasy a běžecké trasy.

Analýza místního stranického systému

Tato kapitola se zabývá analýzou místního stranického systému a její podstatou je shrnutí všech volebních výsledků a rozdělených mandátů v komunálních volbách obce Kunžak v letech 1994 až 2006. Dále je třeba objasnit, proč se v daných obdobích výsledky voleb liší, stejně tak jako složení zastupitelstev, popřípadě změna starosty. Podstatnou částí této kapitoly je také analýza událostí, které měli vliv na jednání místních politiků a které vyvolávali rozpory mezi politiky i občany obce.

Cílem této kapitoly je také zjistit, zda se obec Kunžak, se svým počtem obyvatel 1500 se z hlediska politického systému řadí do prvního modelu pana Jüptnera. Jedná se o nejmenší obce, jejichž politický systém funguje na principu „velké rodiny“. Soutěživost mezi politiky je zde malá, zvláště v mimovolebním období. Vliv a aktivita politických stran je minimální, nejdůležitější roli hrají osobní vztahy mezi politiky a pověst kandidátů mezi občany. Vládne celková spolupráce. Pro takto malou obec je typický velký počet nezávislých sdružení a počet kandidátů bez politické příslušnosti.

Komunální volby v roce 1994

Počet volených členů zastupitelstva byl 11. Zapsaných voličů bylo 1100 a platných hlasů 8176. Nejvíce hlasů obdrželi kandidáti na kandidátní listině Občanské demokratické strany.

Kandidátní listina	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
Občanská demokratická strana	33,73	11	4
Křesť.a dem.unie- Čs.str.lidová	24,89	11	3
Sdružení nezávislých kandidátů	15,39	7	2
Sdružení nezávislých kandidátů	12,65	11	1
Hnutí zemědělců	11,26	4	1

Nezávislí kandidáti	2,08	1	0
---------------------	------	---	---

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv1994/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=3303&xobec=546615>

Stavba zastupitelstva v roce 1994

Kandidátní listina	Jméno, Příjmení	Tituly	Věk	Na návrh strany	Politická příslušnost	Hlasy v %
Sdružení nezávislých kandidátů	Čapek Jaroslav		44	NK	BEZPP	26,39
Sdružení nezávislých kandidátů	Kudrna Milan	Ing.	36	NK	BEZPP	16,13
Hnutí zemědělců	Brosch Karel		38	HZ	BEZPP	46,68
Křesť. a dem.unie-Čs.str.lidová	Drobil Jiří		51	KDU-ČSL	KDU-ČSL	16,06
Křesť. a dem.unie-Čs.str.lidová	Šamal Vladimír		61	KDU-ČSL	KDU-ČSL	15,67
Křesť. a dem.unie-Čs.str.lidová	Vondrák Zdeněk	Ing.	69	KDU-ČSL	BEZPP	12,72
Občanská demokratická strana	Pudíl Jaroslav	Ing.	54	ODS	BEZPP	19,50
Občanská demokratická strana	Krafková Eva		32	ODS	BEZPP	16,09
Občanská demokratická strana	Tyleček Drahomír	MUDr.	54	ODS	BEZPP	14,06
Občanská demokratická strana	Spurná Anna	MUDr.	35	ODS	BEZPP	10,80
Sdružení nezávislých	Němec Vít	MUDr.	30	NK	BEZPP	17,21

kandidátů						
-----------	--	--	--	--	--	--

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv1994/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=3303&xobec=546615&xstrana=0&xodkaz=1>

V komunálních volbách v roce 1994 se jasně prosadila strana ODS. Právě jejich pravicově orientovaná politika byla po zkušenostech z období před listopadovou revolucí roku 1989 jasně preferována. Další silnou stranou byla KDU-ČSL, která si dodnes tradičně drží relativně stabilní pozici díky poměrně velkému počtu věřících obyvatel v převážně menších obcích. Taktéž strana HZ a její kandidát Karel Brosch, který obdržel mandát s největším počtem hlasů, slibovali zlepšování struktury zemědělství v obci a další pracovní místa v oblasti zemědělství. V této době bylo právě v zemědělství stále zaměstnáno velké procento obyvatel obce Kunžak a tak je rozložení politických sil relativně nepřekvapivé. Starostou byl zvolen Jaroslav Čapek. Možnost nové svobodné volby využilo 77,66 % občanů.

Komunální volby v roce 1998

Počet volených členů zastupitelstva byl stále 11. Zapsaných voličů bylo 1153 a platných hlasů 7 384. I v tomto období získali nejvíce hlasů kandidáti na kandidátní listině ODS.

Kandidátní listina	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
Občanská demokratická strana	33,10	11	4
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	23,51	11	3
Česká str.sociálně demokrat.	16,83	11	2
Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	11,78	11	1
Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	11,44	4	1
Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	3,33	4	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv1998/kv11111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=1&xnumnuts=3103&xobec=546615>

Stavba zastupitelstva v roce 1998

Kandidátní listina	Jméno a Příjmení	Tituly	Věk	Na návrh strany	Politická příslušnost	Hlasy v %
Česká str.sociálně demokrat.	Zámečník Zdeněk		42	ČSSD	BEZPP	22,68
Česká str.sociálně demokrat.	Loukota Karel		50	ČSSD	BEZPP	13,91
Sdruž.nezáv.kand.	Čapek Jaroslav		48	NK	BEZPP	42,95
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	Šamal Vladimír	Ing.	65	KDU-ČSL	BEZPP	16,35
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	Holoubek Jaromír		41	KDU-ČSL	BEZPP	15,61
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	Buzková Marie	Ing.	35	KDU-ČSL	BEZPP	14,45
Občanská demokratická strana	Pudil Jaroslav	Ing.	58	ODS	BEZPP	17,26
Občanská demokratická strana	Krafková Eva	Mgr.	36	ODS	BEZPP	17,18
Občanská demokratická strana	Tyleček Drahomír	MUDr.	58	ODS	BEZPP	14,64
Občanská demokratická strana	Straka Pavel	Ing.	30	ODS	BEZPP	12,02
Sdruž.nezáv.kand.	Leitgeb Zbyněk		34	NK	BEZPP	17,47

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv1998/kv21111?xjazyk=CZ&xid=0&xv=23&xdz=1&xnumnuts=3103&xobec=546615&xstrana=0&xodkaz=1>

Ve volbách v roce 1998 se v této obci začala prosazovat levicová strana ČSSD, která navrhovala celých 11 kandidátů do zastupitelstva, z toho dva mandáty skutečně získala. Kunžak byla jedna z mála malých obcí, kde se i v tomto roce drželi na vrcholu kandidáti navrzeni stranou ODS. Strana Občanských demokratů si udržela téměř stejné procento hlasů, jako tomu bylo v roce 1994. Jaroslav Pudil obhájil své místo a opět získal mandát, podobně je na tom i Drahomír Tyleček a Eva Krafková. Na místo Anny Spurné nastoupil Pavel

Straka. Další tři mandáty opět získali kandidáti na návrh strany KDU-ČSL, ačkoliv tato strana zaznamenala mírný pokles získaných hlasů. Jediný, kdo se opět dostal do zastupitelstva obce Kunžak v roce 1998, navrhovaný stranou KDU-ČSL, je Vladimír Šamal. Další dva mandáty získali Jaromír Holoubek a Marie Buzková. Strana ČSSD, která se nově uchytila i v této obci a získala 16,83 % hlasů, dosadila na svoje dvě místa Zdeňka Zámečníka a Karla Loukotu. Poslední dvě místa obsadili kandidáti ze sdružení nezávislých kandidátů Jaroslav Čapek a nově Zbyněk Leitgeb. Jaroslav Čapek pokračoval ve funkci starosty i v tomto období. Volební účast občanů klesla na 62,79 %.

Komunální volby v roce 2002

I v roce 2002 se volilo 11 členů zastupitelstva, zapsaných voličů bylo 1150 a platných hlasů 6578.

Kandidátní listina	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
SNK-Tělovýchova a sport	37,63	11	5
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	29,63	11	3
Česká str.sociálně demokrat.	21,56	11	2
SNK - SDH Valtínov	11,19	8	1

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=3103&xobec=546615>

Stavba zastupitelstva v roce 2002

Kandidátní listina	Jméno a Příjmení	Tituly	Věk	Na návrh strany	Politická přísl.	Hlasy v %
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	Šamal Vladimír	Ing.	69	KDU-ČSL	BEZPP	19,90
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	Holoubek Jaromír		45	KDU-ČSL	BEZPP	13,95
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	Kálal Robert		33	KDU-ČSL	BEZPP	10,82
SNK - SDH Valtínov	Brunnerová Alena		30	NK	BEZPP	25,54

SNK-Tělovýchova a sport	Čapek Jaroslav		52	NK	BEZPP	21,01
SNK-Tělovýchova a sport	Krafková Eva	Mgr.	39	NK	BEZPP	18,22
SNK-Tělovýchova a sport	Hanzalík Rudolf		58	NK	BEZPP	11,03
SNK-Tělovýchova a sport	Popela Petr	Ing.	27	NK	BEZPP	10,62
SNK-Tělovýchova a sport	Kovář Eduard	Ing.	59	NK	BEZPP	9,21
Česká str.sociálně demokrat.	Zámečník Zdeněk		46	ČSSD	ČSSD	18,82
Česká str.sociálně demokrat.	Kudrna Josef		40	ČSSD	BEZPP	15,02

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=3103&xobec=546615&xstrana=0&xodkaz=1>

Volby v roce 2002 přinesli v obci Kunžak řadu politických změn. Největší rozdíl od voleb v minulém období byl rozhodně naprostý nezájem o stranu ODS. Její místo obsadilo nezávislé sdružení kandidátů v čele s Jaroslavem Čapkem, který se těšil velké oblíbenosti a opět získal mandát. Své místo si udržela i Eva Krafková, která již nekandidovala za stranu ODS, ale právě za sdružení nezávislých kandidátů kolem Jaroslava Čapka. Do zastupitelstva ze stejného sdružení dále nastoupil Rudolf Hanzlík, Petr Popela a Eduard Kovář. Strana KDU-ČSL opět získala tři mandáty, které získal osvědčený Vladimír Šamal a Jaromír Holoubek. Marie Buzková odstoupila z politiky a její místo byl dosazen Robert Kálal. Zdeněk Zámečník vstoupil do strany ČSSD a opět získal mandát, stejně tak jako Josef Kudrna, který tak nahradil Karla Loukotu. Největší počet hlasů dostala kandidátka za stranu nezávislých kandidátů Valtínov Alena Brunnerová. I nadále byl starostou Jaroslav Čapek. Volební účast klesá každým rokem, k volbám přišlo v roce 2002 pouze 56,87 % občanů obce.

Komunální volby v roce 2006

Počet volených členů zastupitelstva zůstal na 11. Zapsaných voličů v roce 2006 v obci Kunžak bylo 1192 a platných hlasů 6469.

Kandidátní listina	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
SNK - Tělovýchova a sport	36,47	11	4
Česká str.sociálně demokrat.	25,21	11	3
Křesť.demokr.unie- Čs.str.lid.	24,44	11	3
SNK Hasiči Valtínov	13,88	11	1

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=3103&xobec=546615>

Stavba zastupitelstva v roce 2006

Kandidátní listina	Jméno a Příjmení	Tituly	Věk	Na návrh strany	Pol. přísl.	Hlasy v %
SNK - Tělovýchova a sport	Čapek Jaroslav		56	NK	BEZPP	19,03
SNK - Tělovýchova a sport	Krafková Eva	Mgr.	43	NK	BEZPP	17,08
SNK - Tělovýchova a sport	Hanzalík Rudolf		62	NK	BEZPP	10,38
SNK - Tělovýchova a sport	Popela Petr	Ing.	31	NK	BEZPP	10,08
SNK Hasiči Valtínov	Brunnerová Alena		34	NK	BEZPP	27,28
Křesť.demokr.unie- Čs.str.lid.	Šamal Vladimír	Ing.	73	KDU- ČSL	KDU- ČSL	22,01
Křesť.demokr.unie- Čs.str.lid.	Kálal Robert		37	KDU- ČSL	BEZPP	14,23

Křesť.demokr.unie- Čs.str.lid.	Pudil Zdeněk		39	KDU- ČSL	KDU- ČSL	13,47
Česká str.sociálně demokrat.	Kudrna Josef		44	ČSSD	BEZPP	18,51
Česká str.sociálně demokrat.	Zámečník Zdeněk		50	ČSSD	ČSSD	14,65
Česká str.sociálně demokrat.	Vobrová Drahoslava		42	ČSSD	BEZPP	12,56

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=3103&xobec=546615&xstrana=0&xodkaz=1>

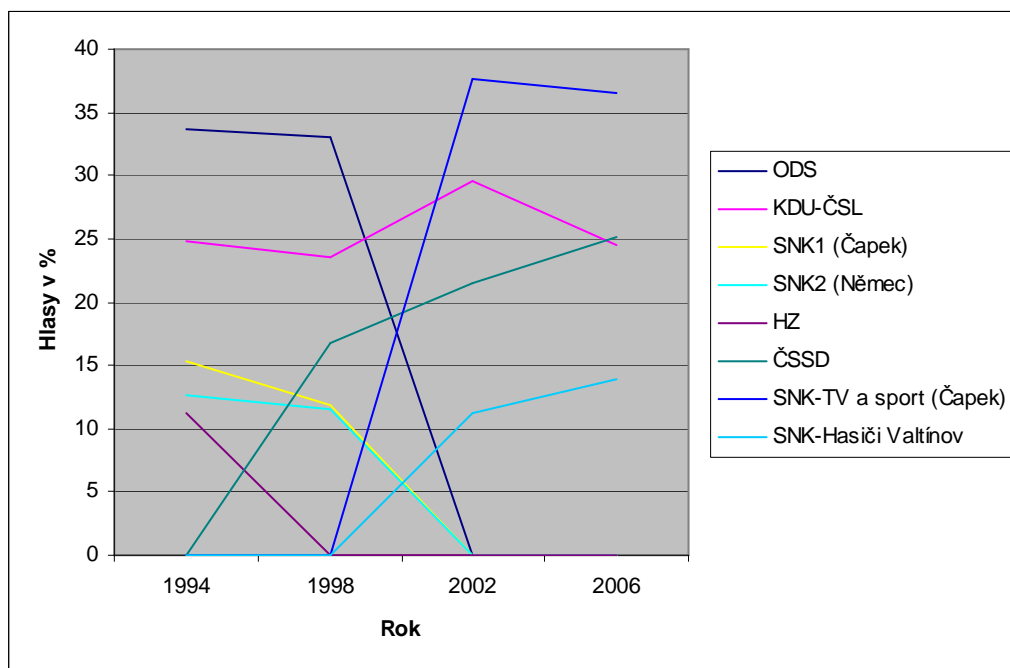
V roce 2006 získala nejvíce hlasů opět strana Sdružení nezávislých kandidátů – tělovýchova a sport se svými 36,47 % hlasů. Složení kandidátů, kteří získali mandát je stejné, jako tomu bylo v roce 2002; Jaroslav Čapek, Eva Krafková, Rudolf Hanzalík a Petr Popela. Alena Brunnerová, navržená stranou SNK Hasiči Valtínov opět získala mandát s největším počtem hlasů ze všech kandidátů. Strana KDU-ČSL tradičně pro své navržené kandidáty získala tři mandáty, které dostali znovu Vladimír Šamal a Robert Kálal. Třetí mandát dostal Zdeněk Pudil. Strana ČSSD si oproti minulému roku přilepšila téměř o čtyři procenta. Josef Kudrna a Zdeněk Zámečník obhájili své místa a znovu získali mandát. Třetí mandát získala Drahoslava Vobrová. Starostou byl opět zvolen Jaroslav Čapek. Volební účast občanů obce Kunžak i tento rok klesla a to na 54,19 %.

Působení stran v letech 1994 – 2006

Název strany	1994	1998	2002	2006
ODS	33,73	33,10	-	-
KDU-ČSL	24,89	23,51	29,63	24,44
SNK1 (Čapek)	15,39	11,78	-	-
SNK2 (Němec)	12,65	11,48	-	-
HZ	11,26	-	-	-
ČSSD	-	16,83	21,56	25,21
SNK-TV a sport (Čapek)	-	-	37,63	36,47
SNK-Hasiči Valtínov	-	-	11,19	13,88

Zdroj: Vytvořeno na základě dat z <http://www.czso.cz>

Vývoj stran v průběhu let 1994 – 2006

Zdroj: Vytvořeno na základě dat z <http://www.czso.cz>

Z grafu jsou patrné velké změny. V podstatě jediná strana, která se udržela od roku 1994 až do roku 2006 s poměrně stabilním počtem hlasů v každém volebním období, je strana KDU-ČSL. Strana ODS, která od roku 1994 do 1998 slavila velký úspěch, náhle ztratila svou popularitu a v dalších letech už její kandidáti neobdrželi ani jediný mandát. Naopak strana ČSSD, která v roce 1994 nedostala potřebný počet hlasů, se od roku 1998 začala prosazovat. Další vlivnou stranou byla SNK pana Čapka, který působil v zastupitelstvu pod touto stranou do roku 2002, poté začal vystupovat pod stranou SNK-Tělovýchova a sport. Tato strana zaznamenala největší získaný počet hlasů za celé sledované období; 37,63%.

Úspěšnost kandidátů v letech 1994 - 2006

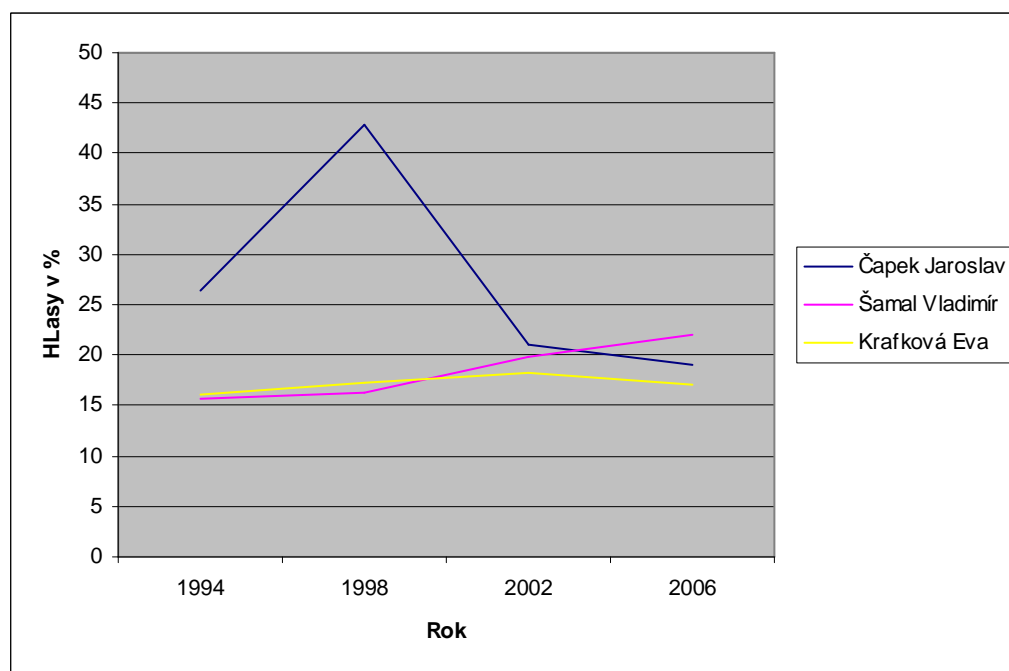
Příjmení, Jméno	Na návrh strany	Politická příslušnost	Hlasy v %			
			1994	1998	2002	2006
Čapek Jaroslav	NK	BEZPP	26,39	42,95	21,01	19,03
Kudrna Milan	NK	BEZPP	16,13	-		-
Brosch Karel	HZ	BEZPP	46,68	-		-
Drobil Jiří	KDU- ČSL	KDU-ČSL	16,06	-		-
Šamal Vladimír	KDU- ČSL	KDU-ČSL	15,67	16,35	19,90	22,01
Vondrák Zdeněk	KDU- ČSL	BEZPP	12,72	-	-	-
Pudil Jaroslav	ODS	BEZPP	19,50	17,26	-	-
Krafková Eva	ODS	BEZPP	16,09	17,18	18,22	17,08
Tyleček Drahomír	ODS	BEZPP	14,06	14,64	-	-
Spurná Anna	ODS	BEZPP	10,80	-	-	-
Němec Vít	NK	BEZPP	17,21	-		-
Zámečník Zdeněk	ČSSD	BEZPP (ČSSD)	-	22,68	18,82	14,65
Loukota Karel	ČSSD	BEZPP	-	13,91	-	-
Holoubek Jaromír	KDU- ČSL	BEZPP	-	15,61	13,95	-
Buzková Marie	KDU- ČSL	BEZPP	-	14,45	-	-
Straka Pavel	ODS	BEZPP	-	12,02	-	-
Leitgeb Zbyněk	NK	BEZPP	-	17,47	-	-
Kálal Robert	KDU- ČSL	BEZPP	-	-	10,82	14,23
Brunnerová Alena	NK	BEZPP	-	-	25,54	27,28

Hanzalík Rudolf	NK	BEZPP	-	-	11,03	10,38
Popela Petr	NK	BEZPP	-	-	10,62	10,08
Kovář Eduard	NK	BEZPP	-	-	9,21	
Josef Kudrna	ČSSD	BEZPP	-	-	-	15,02
Pudil Zdeněk	KDU-ČSL	KDU-ČSL	-	-	-	13,47
Kudrna Josef	ČSSD	BEZPP	-	-	-	18,51
Vobrová Drahoslava	ČSSD	BEZPP	-	-	-	12,56

Zdroj: Vytvořeno na základě dat z <http://www.czso.cz>

Vývoj oblíbenosti nejdéle působících zastupitelů v letech 1994 - 2006

Zdroj: Vytvořeno na základě dat z <http://www.czso.cz>

Během období let 1994 – 2006 byli pouze 4 lidé, kteří se v zastupitelstvu drželi po celou sledovanou dobu; Jaroslav Čapek, Vladimír Šamal a Eva Krafková. Největší celkovou oblibu měl Jaroslav Čapek, který je starostou již od roku 1994. Rekord nejvíce získaných hlasů ve volbách drží Karel Brosch, který v roce 1994 získal 46,68 % hlasů. V dalších letech však již nekandidoval.

Oblíbenost Vladimíra Šamala vzrůstala každým rokem, zatímco Eva Krafková získávala téměř stejný počet hlasů ve všech volbách.

Politická příslušnost kandidátů se neměnila, s jedinou výjimkou u Zdeňka Zámečníka, který v období po volbách v roce 1996 vstoupil do strany ČSSD. Ostatní kandidáti byli až na Jiřího Drobila, Vladimíra Šamala a Zdeňka Pudila, kteří přísluší straně KDU-ČSL, bez politické příslušnosti.

Závěr

Na základě informací, získaných z volebních výsledků, kroniky obce Kunžak a rozhovoru s místostarostou obce Kunžak, jsem došel k závěru, že stranický systém této obce lze klasifikovat a poměrně jednoznačně přiřadit k prvnímu modelu stranických systémů pro obce podle pana Jüptnera. Obyvatelstvo obce se pohybuje kolem 1500 občanů a celkový systém fungování místní politiky lze s přehledem označit jako „velká rodina“. Vládne celková spolupráce a rivalita mezi politickými stranami či kandidáty je minimální, zvláště v mimovolebním období. I ve volebním období však souboj kandidátů neprobíhá přímo, nikdo nemá snahu agresivně napadat ostatní kandidáty. Největší roli při volbě členů zastupitelstva zde hraje jejich pověst mezi občany obce a jejich skutky z minulých období. Další typickou vlastností tohoto stranického systému v je fakt, že až na výjimky jsou kandidáti bez politické příslušnosti a často vystupují pod sdružením nezávislých kandidátů. Kandidáti, kteří vystupují pod politickou stranou a zároveň k ní přísluší, jsou zpravidla kandidáti za stranu KDU-ČSL, která si tradičně drží poměrně stabilní voličskou základnu.

Z hlediska rozložení politických sil stran se obec Kunžak až do roku 1998 nejvíce přikláněl ke straně ODS. Od roku 2002 však ODS ztratila veškerou oblíbenost a až do dnešních dnů se na vrcholu drží kandidáti z nezávislých sdružení s poměrně velkým náskokem před stranou KDU-ČSL, která je druhou nejvíce preferovanou stranou. ČSSD zabírá od roku 2002 pozici třetí. Je třeba upozornit na fakt, že v obci Kunžak, jakožto v jedné z mála malých obcí, se od revoluce v roce 1989 neobjevuje kandidátní listina strany KSČM.

Seznam literatury

ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; LUHANOVÁ, M. *Politika v regionálním rozvoji*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2004, ISBN: 80-213-1157-6

KUBÁLEK, Michal ; ČMEJREK, Jaroslav; PÁTEK, Zdeněk. *Politologie : učební texty*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 1996. 361 s.

ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa, 2008. 165 s.

ČMEJREK, Jaroslav. *Lokální a regionální politické stranictví v ČR*. In: II. Kongres českých politologů. Praha, 5. – 6. září 2003. Eds.: Dvořáková, V.; Heroutová, A. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2003, ISBN 80-902176-3-X.

ČMEJREK, Jaroslav; KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2007. 126 s.

JÜPTNER, Petr. *Politologická revue 2*. Komunální koalice a politické systémy, 2004. str.

Kronika obce Kunžak (1990-2010). Kunžak.

Elektronické zdroje

<http://www.volby.cz>

<http://www.czso.cz>

<http://www.kunzak.cz/pages/index.php>